Arolygiaeth Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru
Her Majesty's Inspectorate for Education and Training in Wales

Adroddiad ar

Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf
Heol Y Bont
Gogledd Llandaf
CF14 2JL

Dyddiad yr arolygiad: Mai 2017

gan

Estyn, Arolygiaeth Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru

Yn ystod pob arolygiad, nod arolygwyr yw ateb tri chwestiwn allweddol:

Cwestiwn Allweddol 1: Pa mor dda yw'r deilliannau?

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth?

Cwestiwn Allweddol 3: Pa mor dda yw'r arweinyddiaeth a'r rheolaeth?

Mae arolygwyr hefyd yn rhoi barn gyffredinol ar berfformiad presennol yr ysgol a'i rhagolygon gwella.

Yn yr arfarniadau hyn, mae'r arolygwyr yn defnyddio graddfa bedwar pwynt:

Barn	**Yr hyn mae'r farn yn ei olygu**
Rhagorol	Llawer o gryfderau, gan gynnwys enghreifftiau arwyddocaol o arfer sy'n arwain y sector
Da	Llawer o gryfderau a dim meysydd pwysig sydd angen eu gwella'n sylweddol
Digonol	Mae cryfderau'n gorbwyso'r meysydd i'w gwella
Anfoddhaol	Mae'r meysydd pwysig i'w gwella yn gorbwyso'r cryfderau

Lluniwyd yr adroddiad hwn yn unol ag Adran 28 Deddf Addysg 2005.

Cymerwyd pob rhagofal posibl i sicrhau bod y wybodaeth yn y ddogfen hon yn gywir adeg ei chyhoeddi. Dylid cyfeirio unrhyw ymholiadau neu sylwadau ynglŷn â'r ddogfen hon/cyhoeddiad hwn at:

Yr Adran Gyhoeddiadau
Estyn
Llys Angor, Heol Keen
Caerdydd
CF24 5JW neu drwy anfon e-bost at cyhoeddiadau@estyn.llyw.cymru

Mae'r cyhoeddiad hwn a chyhoeddiadau eraill gan Estyn ar gael ar ein gwefan: www.estyn.llyw.cymru

© Hawlfraint y Goron 2017: Gellir ailddefnyddio'r adroddiad hwn yn ddi-dâl mewn unrhyw fformat neu gyfrwng ar yr amod y caiff ei ailddefnyddio'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol. Rhaid cydnabod y deunydd fel hawlfraint y Goron a rhaid nodi teitl yr adroddiad penodol.

Dyddiad cyhoeddi: 26/07/2017

Cyd-destun

Mae Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf yn ysgol ddynodedig Gymraeg i ddisgyblion 11-18 oed. Cynhelir yr ysgol gan awdurdod addysg lleol Caerdydd. Mae ynddi 1,132 o ddisgyblion o'i gymharu â 1,302 ar adeg yr arolygiad diwethaf ym Mai 2011. Mae'r newid hwn yn y niferoedd yn ganlyniad i agor trydedd ysgol gyfun Gymraeg yng Nghaerdydd.

Lleolir yr ysgol ger Afon Taf yn Ystum Taf ac mae'n gwasanaethu canolbarth dinas Caerdydd o'r gogledd i'r de. Mae 17.9% o'r disgyblion yn byw mewn ardaloedd sydd ymhlith yr 20% mwyaf difreintiedig yng Nghymru. Mae 10.1% o ddisgyblion yn gymwys i brydau ysgol am ddim. Mae'r ffigwr hwn yn is na'r canran cenedlaethol o 17.1%.

Mae tua 36% o'r disgyblion yn dod o gartrefi lle mae'r Gymraeg yn cael ei siarad gartref ond mae pob disgybl yn astudio'r Gymraeg fel iaith gyntaf. Canran fechan iawn o ddisgyblion sy'n hanu o gefndiroedd ethnig lleiafrifol

Derbynia'r ysgol ddisgyblion o'r ystod llawn o allu. Mae 20% o ddisgyblion ar gofrestr anghenion dysgu ychwanegol gydag ychydig dros 1% o ddisgyblion â datganiad o anghenion addysgol arbennig. Mae'r ffigyrau hyn yn agos at y cyfartaleddau cenedlaethol. Mae canolfan adnoddau i ddisgyblion ag anghenion dysgu dwys o bob rhan o'r awdurdod addysg lleol wedi ei lleoli yn yr ysgol. Mae ynddi 12 o ddisgyblion ac maent i gyd ar gofrestr yr ysgol.

Penodwyd y pennaeth ym Medi 2010. Mae'r tîm arwain yn cynnwys pennaeth, dirprwy bennaeth a phum pennaeth cynorthwyol.

Y gyllideb ysgol unigol fesul disgybl ar gyfer Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf yn 2016-2017 yw £5,014. Yr uchafswm fesul disgybl yn ysgolion uwchradd Caerdydd yw £6,861 a'r isafswm yw £4,327. Mae Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf yn yr wythfed safle o'r 19 yn awdurdod addysg Caerdydd o safbwynt y gyllideb ysgol fesul disgybl.

Crynodeb

Perfformiad presennol yr ysgol	**Da**
Rhagolygon gwella'r ysgol	**Digonol**

Perfformiad presennol

Mae perfformiad presennol yr ysgol yn dda oherwydd:

- mae perfformiad yr ysgol yn y trothwy lefel 2 sydd yn cynnwys Cymraeg neu Saesneg a mathemateg yn gyson agos iawn i'r deilliannau wedi'u modelu dros amser
- mae perfformiad yr ysgol yn y dangosydd 5 TGAU A*-A neu gyfwerth yn llawer uwch na pherfformiad ysgolion tebyg am y drydedd flwyddyn yn olynol
- mae'r ysgol yn hyrwyddo ymdeimlad cryf o falchder ac uchelgais yn ei disgyblion
- mae'r ysgol yn blaenoriaethu datblygiad personol disgyblion fel unigolion cyflawn, parchus a balch yn hynod lwyddiannus; mae hyn yn cael effaith arwyddocaol ar safonau uchel iawn o ymddygiad, lles a medrau rhyngbersonol y disgyblion
- mae cyfleoedd eang iawn i hybu iechyd, ffitrwydd, lles a datblygiad cymdeithasol a diwylliannol y disgyblion
- mae bron pob un disgybl yn dangos lefel uchel iawn o barch tuag at eu cyd-ddisgyblion, staff yr ysgol ac ymwelwyr
- yn y rhan fwyaf o'r gwersi, mae llawer o'r disgyblion yn awyddus iawn i ddysgu ac yn arddangos lefelau cymhelliant cryf a diddordeb amlwg yn eu gwaith
- mewn llawer o wersi, mae disgyblion o'r holl ystod gallu yn gwneud cyfraniad gwerthfawr ar lafar gan fynegi eu hunain yn glir ac yn gywir
- mae llawer o ddisgyblion ar draws yr ystod oedran a gallu yn ysgrifennu'n rhwydd yn estynedig ac yn cyfathrebu gyda mynegiant clir a geirfa eang
- mae bron pob un athro yn meddu ar wybodaeth bynciol dda iawn ac mae llawer yn cyfathrebu'n eglur ac yn fodelau iaith da iawn
- mae gan lawer o'r athrawon berthynas weithio gadarnhaol gyda'u disgyblion

Rhagolygon gwella

Mae'r rhagolygon gwella'n ddigonol oherwydd:

- mae gan y pennaeth weledigaeth glir i ddarparu addysg gyflawn, cyfleoedd cyfartal a phrofiadau cyfoethog yn yr iaith Gymraeg
- mae arweinyddiaeth gadarn wedi arwain at safonau ardderchog mewn lles a chyfranogiad disgyblion ac at ethos cynhaliol, Cymreig yr ysgol
- mae gan yr ysgol weithdrefnau rheoli perfformiad cadarn ac mae'r uwch arweinwyr yn delio'n briodol ag achosion o danberfformiad
- mae rhaglen fuddiol o weithgareddau hyfforddi i ddiwallu anghenion datblygu proffesiynol y staff

- yn ddiweddar, mae'r ysgol wedi mireinio ei phrosesau hunanarfarnu a chynllunio ar gyfer gwella ac mae gan yr ysgol galendr o weithgareddau sicrhau ansawdd priodol

Fodd bynnag:

- nid yw arweinyddiaeth wedi llwyddo i godi safonau mewn lleiafrif o ddangosyddion allweddol dros amser nac i gysoni ansawdd yr addysgu a'r asesu ar draws yr ysgol;
- nid yw rhychwant cyfrifoldebau yr uwch dîm rheoli wedi'i ddosrannu'n hafal
- mae'r anghysonderau mewn trefniadau rheolaeth llinell ar draws yr ysgol yn effeithio ar gynhwysedd rheolwyr i sicrhau atebolrwydd a chysoni arferion ar draws ac o fewn adrannau
- nid yw'r ysgol wedi mynd i ddigon o fanylder ynghylch y meysydd i'w gwella mewn arweinyddiaeth ac addysgu ar draws yr ysgol

Argymhellion

A1 Codi safonau yng nghyfnod allweddol 4

A2 Cysoni ansawdd yr addysgu a'r asesu a mabwysiadu'r arferion cryf ar draws yr ysgol

A3 Gwella arweinyddiaeth ar bob lefel a chryfhau lefel yr atebolrwydd

A4 Cryfhau a chysoni'r trefniadau hunan arfarnu a chynllunio ar gyfer gwelliant

Beth sy'n digwydd nesaf?

Bydd yr ysgol yn llunio cynllun gweithredu sy'n dangos sut y bydd yn mynd i'r afael â'r argymhellion. Bydd Estyn yn adolygu cynnydd yr ysgol. Bydd Estyn yn gwahodd yr ysgol i baratoi astudiaeth achos ysgrifenedig, gan ddisgrifio'r arfer ragorol a welwyd yn ystod yr arolygiad.

Prif ganfyddiadau

Cwestiwn Allweddol 1: Pa mor dda yw'r deilliannau?	Da

Safonau: Da

Yng nghyfnod allweddol 4, mae perfformiad yr ysgol wedi amrywio dros y tair blynedd diwethaf. Dros y cyfnod hwn, mae perfformiad yr ysgol yn cymharu'n ffafriol â pherfformiad ysgolion tebyg mewn lleiafrif o ddangosyddion allweddol yng nghyfnod allweddol 4. Ers 2014, mae perfformiad yr ysgol yn y trothwy lefel 2 sydd yn cynnwys Cymraeg neu Saesneg a mathemateg wedi bod yn agos iawn i'r deilliannau wedi'u modelu.

Mae perfformiad yr ysgol o ran y sgôr pwyntiau wedi'i chapio ychydig yn is na'r deilliannau wedi'u modelu ers 2014. Mae perfformiad yr ysgol yn y trothwy lefel 2 yn is nag ysgolion tebyg eraill dros amser ac wedi dirywio ymhellach yn 2016. Fodd bynnag, mae perfformiad yr ysgol yn y dangosydd 5 TGAU A*-A neu gyfwerth yn llawer uwch na pherfformiad ysgolion tebyg am y drydedd flwyddyn yn olynol. Yn gyffredinol, mae disgyblion yn gwneud cynnydd priodol o un cyfnod allweddol i'r nesaf.

Mae perfformiad disgyblion sy'n gymwys i brydau ysgol am ddim yn y trothwy lefel 2 sydd yn cynnwys Cymraeg, Saesneg neu mathemateg wedi gwella dros amser. Roedd y perfformiad yn 2016 yn uwch na pherfformiad ysgolion tebyg. Mae perfformiad bechgyn yn y trothwy lefel 2 sydd yn cynnwys Cymraeg neu Saesneg a mathemateg yn cymharu'n ffafriol ag ysgolion tebyg eraill am ddwy o'r tair blynedd diwethaf. Mae perfformiad y merched yn yr un dangosydd yn gryf iawn dros amser. Yn gyffredinol, mae disgyblion gydag anghenion dysgu ychwanegol yn gwneud cynnydd cryf o un cyfnod i'r nesaf.

Ar ddiwedd Blwyddyn 11, mae bron pob un disgybl yn parhau mewn addysg mewn ysgol neu goleg addysg bellach.

Yng nghyfnod allweddol 3, mae tueddiad bychan o welliant yng nghyfran y disgyblion sy'n cyflawni'r dangosydd pwnc craidd dros y tair blynedd diwethaf. Yn gyffredinol mae perfformiad yr ysgol yn y dangosydd hwn yn debyg i berfformiad ysgolion tebyg eraill dros yr un cyfnod.

Yn y chweched dosbarth, ers 2014, mae cyfran y disgyblion sy'n ennill graddau A*-C wedi cynyddu dros amser ac, yn 2016, mae'r gyfran yn uwch na chyfartaledd Cymru. Mae cyfran yn disgyblion sy'n ennill 3 gradd A*-A yn sylweddol uwch na chyfartaledd Cymru dros y tair blynedd diwethaf. Mae cyfran y disgyblion sy'n cyflawni'r trothwy lefel 3 wedi aros yn debyg dros y tair blynedd diwethaf. Fodd bynnag, mae'r sgôr pwyntiau ehangach cyfartalog ar gyfer pob disgybl wedi dirywio dros amser ac yn is na chyfartaledd Cymru ers 2015.

Yn y rhan fwyaf o'r gwersi, mae llawer o'r disgyblion yn awyddus iawn i ddysgu ac yn arddangos lefelau cymhelliant cryf a diddordeb amlwg yn eu gwaith. O ganlyniad, maent yn gwneud cynnydd cadarn yn eu dysgu a'u medrau pynciol.

Yn y mwyafrif o wersi, mae llawer o ddisgyblion yn llwyddiannus wrth ddwyn i gof ddysgu blaenorol ac maent yn gwneud defnydd buddiol o'u gwybodaeth a'u dealltwriaeth i wneud cynnydd pellach. Mewn ychydig o wersi, lle mae cyfleoedd gwerthfawr i ddatblygu medrau dadansoddol a rhesymegol, gwna'r disgyblion gynnydd ardderchog, er enghraifft wrth ddadansoddi a gwerthfawrogi'r awdl 'Etifeddiaeth', Gerallt Lloyd Owen yn eu gwersi Cymraeg a thrafod penderfyniadau moesol yn y gwersi Saesneg. Fodd bynnag, mewn lleiafrif o wersi, mae ychydig o ddisgyblion yn rhy oddefol ac yn colli diddordeb yn eu gwaith, yn arbennig mewn tasgau undonog a hir. O ganlyniad, nid yw'r disgyblion hyn yn gwneud cymaint o gynnydd ag y gallent, yn arbennig mewn medrau meddwl a medrau datrys problemau.

Yn y gwersi, mae bron pob disgybl yn gwrando'n astud ac yn barchus ar yr athro a'u cyfoedion ac yn ymateb yn gadarnhaol ac yn gynhyrchiol i gyfarwyddiadau. Mewn llawer o wersi, mae llawer o ddisgyblion o'r holl ystod gallu yn gwneud cyfranogiad gwerthfawr ar lafar gan fynegi eu hunain yn glir ac yn gywir. Maent yn cynnig esboniadau estynedig cywir a synhwyrol ar lafar ac maent yn gyfathrebwyr huawdl ac aeddfed. Defnyddiant eirfa bynciol a therminoleg eang gyda mynegiant clir. Er bod ychydig o ddisgyblion yn cynnig ymatebion byr mewn ychydig o wersi, mae ansawdd yr eirfa gyfoethog sydd gan lawer o ddisgyblion ar draws yr ysgol yn nodwedd gref. Mae llawer o ddisgyblion yn siarad yn naturiol yn Gymraeg yn gymdeithasol, mewn gweithgareddau allgyrsiol ac o amgylch yr ysgol ac mae hyn yn nodwedd eithriadol.

Mewn llawer o wersi, mae disgyblion yn arddangos medrau ysgrifennu cryf. Mae llawer o ddisgyblion ar draws yr ystod oedran a gallu yn ysgrifennu'n rhwydd yn estynedig ac yn cyfathrebu gyda mynegiant clir. Mae llawer o'r disgyblion yn meddu ar eirfa eang gan gynnwys defyndd cywir o derminoleg pwnc. Mewn llawer o achosion, mae disgyblion mwy abl yn ysgrifennu'n soffistigedig gyda geirfa hynod o gyfoethog a mynegiant a chystrawen aeddfed. Mae lefel uchel iawn o gywirdeb iaith, sillafu ac atalnodi yn eu gwaith. Fodd bynnag, mae disgyblion is eu gallu yn gwneud nifer o gamgymeriadau gramadegol a sillafu wrth ysgrifennu. Serch hyn, mae gan lawer o ddisgyblion o bob gallu y medrau i adnabod camgymeriadau ieithyddol yn eu gwaith eu hunain, esbonio rhesymau a chymhwyso rheolau gramadegol yn gywir wrth gywiro eu gwaith. Mae hyn yn nodwedd gref.

Mewn ychydig o wersi, mae bron pob un disgybl yn arddangos medrau darllen cryf iawn wrth ymchwilio'n hyderus a synhwyrol i ystod eang o ffynonellau. Mae'r disgyblion yn y gwersi hyn yn arddangos medrau dadansoddol aeddfed iawn. Yn y mwyafrif o wersi, mae disgyblion yn gwneud defnydd effeithiol o uwch fedrau darllen ynghyd â'u gwybodaeth bynciol i ddod i gasgliadau. Maent yn cymhwyso eu dealltwriaeth a'u gwybodaeth mewn modd rhesymegol a chlir. Fodd bynnag, mewn ychydig o bynciau, lle mae cyfleoedd i ddatblygu darllen yn gyfyngedig, nid yw disgyblion yn ymarfer eu strategaethau darllen yn ddigon cyson. O ganlyniad, nid yw'r disgyblion yn gwneud digon o gynnydd yn eu medrau darllen yn y gwersi hyn.

Yn gyffredinol, mae mwyafrif y disgyblion yn datblygu medrau rhifedd sylfaenol ar draws y pynciau, er enghraifft trwy ddarllen a dehongli cyfeirnodau grid mewn gwersi daearyddiaeth neu lunio graffiau a chyfrifo cyfartaleddau mewn gwyddoniaeth. Fodd bynnag, mewn ychydig o achosion, mae disgyblion yn cael anhawster wrth gymhwyso medrau rhifedd, er enghraifft wrth lunio graddfeydd.

Mae llawer o ddisgyblion yn defnyddio eu medrau technoleg gwybodaeth a chyfathrebu (TGCh) yn briodol yn ystod eu hamser yn yr ysgol. Fodd bynnag, cyfyngedig yw datblygiad medrau TGCh disgyblion ar draws y pynciau.

Lles: Rhagorol

Nodwedd eithriadol o Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf yw ymddygiad gwaraidd bron pob disgybl yn eu gwersi ac o gwmpas yr ysgol. Mae bron pob un disgybl yn dangos lefel uchel iawn o barch tuag at eu cyd-ddisgyblion, staff yr ysgol ac ymwelwyr. Mae hyn yn adlewyrchu dyheadau'r ysgol i sicrhau lefelau uchel o 'Cymreictod, Cwrteisi, Parch'.

Mae niferoedd uchel iawn o ddisgyblion yn mynychu'r amrywiaeth eang o weithgareddau sy'n hybu ffitrwydd a lles, er enghraifft clybiau dringo a chleddyfa. Mae gan y rhan fwyaf o ddisgyblion ymwybyddiaeth dda o bwysigrwydd cadw'n heini a byw'n iach. Un o nodweddion eithriadol yr ysgol yw llwyddiant nifer fawr o ddisgyblion ym meysydd chwaraeon, cerddoriaeth a drama mewn cystadlaethau cenedlaethol a rhyngwladol.

Mae bron pob un o'r disgyblion yn teimlo'n ddiogel yn yr ysgol ac mae llawer yn teimlo bod yr ysgol yn delio'n dda iawn â'r achosion prin o fwlio sy'n codi. Mae cyfraddau presenoldeb disgyblion yn uchel ac wedi gwella'n gynyddol dros y tair blynedd diwethaf. Maent yn gosod yr ysgol yn y 50 % uwch o ysgolion tebyg o ran canran y disgyblion sy'n gymwys i brydau ysgol am ddim. Ni fu unrhyw waharddiad parhaol yn ystod y tair blynedd diwethaf ac mae cyfraddau gwaharddiadau cyfnod penodol yn isel iawn. Mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion yn cyrraedd gwersi'n brydlon, yn dangos cymhelliant cryf ac ymagweddau cadarnhaol iawn at waith.

Trwy gyngor yr ysgol a fforymau eraill, mae llawer o ddisgyblion ar draws yr ysgol yn cyfrannu'n effeithiol at benderfyniadau pwysig yn yr ysgol, er enghraifft mewn materion amgylcheddol a chydraddoldeb ac wrth hyrwyddo Cymreictod.

Mae bron pob disgybl yn datblygu'u medrau cymdeithasol yn sylweddol yn ystod eu hamser yn yr ysgol. Maent yn llwyddiannus wrth gaffael y medrau hanfodol ar gyfer y cyfnod nesaf yn eu bywydau. Cyfranna llawer o ddisgyblion yn helaeth at amrywiaeth eang iawn o weithgareddau allgyrsiol chwaraeon a diwylliannol yn ogystal â digwyddiadau cymunedol. Mae'r rhain yn cynnwys sioeau cerdd blynyddol, amrywiol gystadlaethau'r Urdd a chodi arian sylweddol at elusennau. Mae llawer o ddisgyblion yng nghyfnod allweddol 4 ac yn y chweched dosbarth yn gwneud cyfraniad gwerthfawr yn y gymuned trwy eu hastudiaethau ar gyfer Cymhwyster Bagloriaeth Cymru.

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth?	**Da**

Profiadau dysgu: Da

Mae cwricwlwm yr ysgol yn bodloni'r gofynion statudol, ac yn adeiladu'n effeithiol ar brofiadau blaenorol ei disgyblion. Mae'r ysgol yn cynnig ystod eang o bynciau addas yng nghyfnod allweddol 4 gan gynnwys cyrsiau galwedigaethol. Mae trefn yr ysgol ar gyfer grwpio disgyblion yn briodol ac yn diwallu anghenion rhan fwyaf o'r disgyblion. Mae'r ysgol yn cynllunio'n briodol ar gyfer Cymhwyster Bagloriaeth Cymru yng

nghyfnod allweddol 4 ac yn y chweched dosbarth. Mae amrywiaeth gyfoethog iawn o weithgareddau allgyrsiol, gan gynnwys ymweliadau addysgol, yn atgyfnerthu'r cwricwlwm ac yn hyrwyddo defnydd cymdeithasol o'r Gymraeg yn llwyddiannus.

Mae'r ddarpariaeth ar gyfer elfen llythrennedd y Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd yn gynhwysfawr ac mae medrau llythrennedd y disgyblion yn cael eu datblygu'n effeithiol ar draws y pynciau. Mae'r ddarpariaeth ar gyfer rhifedd wedi ei mapio'n ofalus ar draws y cwricwlwm. Fodd bynnag, mae'r ystod o gyfleoedd i ddatblygu'r medr hwn ar draws y pynciau perthnasol yn rhy gyfyng. Mae'r ddarpariaeth ar gyfer datblygu medrau TGCh ar draws y pynciau yn annatblygedig. Mae trefniadau traws-ysgol i gefnogi disgyblion gyda medrau llythrennedd a rhif gwan yn briodol.

Mae'r trefniadau ar gyfer hybu'r defnydd o'r Gymraeg wedi cryfhau ymhellach yn ddiweddar ac yn nodwedd gref o waith yr ysgol. Mae rhain yn cael effaith gadarnhaol ar safonau yn y Gymraeg, er enghraifft ansawdd y gwaith llafar ac ysgrifennu yn y gwersi a'r defnydd cymdeithasol o'r Gymraeg o amgylch yr ysgol. Mae'r gweithgor 'Byw yn y Gymraeg' yn fforwm effeithiol a defnyddiol i'r disgyblion hyrwyddo hyn.

Mae darpariaeth yr ysgol ar gyfer hyrwyddo dinasyddiaeth fyd-eang yn effeithiol. Mae 'r ddarpariaeth ar gyfer datblygiad cynaliadwy yn datblygu'n briodol ac mae gwaith y pwyllgor eco yn dechrau cael dylanwad ar fywyd yr ysgol.

Addysgu: Digonol

Mae bron pob un athro yn meddu ar wybodaeth bynciol dda iawn ac mae llawer yn cyfathrebu'n eglur ac yn fodelau iaith da iawn. Mae gan lawer o'r athrawon berthynas waith gadarnhaol gyda'u disgyblion ac maent yn rheoli ymddygiad y disgyblion yn effeithiol. Yn y mwyafrif o wersi, mae gan athrawon ddisgwyliadau uchel o'r disgyblion ac maent yn paratoi adnoddau priodol ac ysgogol.

Mewn ychydig iawn o wersi, mae gan athrawon frwydfrydedd heintus wrth addysgu eu pwnc ac mae ganddynt ddisgwyliadau uchel iawn o'u disgyblion. Yn y gwersi hyn, mae athrawon yn cynllunio'n ofalus iawn i sicrhau cyflawniad a chynnydd ardderchog eu disgyblion.

Yn y mwyafrif o wersi, mae athrawon yn cynllunio cyfres o weithgareddau buddiol yn fwriadus sy'n sicrhau bod disgyblion yn gwneud cynnydd yn eu medrau pynciol ac mewn medrau llythrennedd. Mae nodau ac amcanion clir i'r gwersi hyn ynghyd â thempo sionc a thasgau diddorol, ysgogol.

Mewn tua hanner o wersi, mae'r arweiniad gan yr athro yn hirfaith ac, o ganlyniad, nid yw'r disgyblion yn derbyn digon o gyfleoedd i ddatblygu'n ddysgwyr annibynnol. Yn gyffredinol, mewn llawer o wersi, nid yw athrawon yn darparu digon o gyfleoedd i ddisgyblion gael cyfle i gynnig atebion enghreifftiol. Mewn lleiafrif o wersi, nid yw athrawon yn sicrhau bod disgyblion yn deall gofynion tasgau a meini prawf llwyddiant.

Mewn lleiafrif o wersi, mae diffygion yn ansawdd y cynllunio ar gyfer tasgau,er enghraifft wrth osod tasgau rhy hir neu wrth beidio â chaniatáu digon o amser i ddisgyblion weithio'n annibynnol. O ganlyniad, nid yw disgyblion bob amser yn

cyflawni hyd eithaf eu gallu. Mae hyn yn golygu nad yw disgyblion yn cael cyfleoedd digon buddiol i ymestyn eu medrau pynciol, yn ogystal â medrau rhif yn ddigonol. Mewn ychydig o wersi, mae athrawon yn gosod tasgau ysgrifennu a gwaith cartref anghynhyrchiol.

Mae'r mwyafrif o athrawon yn cwestiynu disgyblion yn effeithiol ac yn rhannu adborth buddiol ar lafar sy'n datblygu eu dealltwriaeth. Maent yn gwirio cynnydd y disgyblion a'u cefnogi'n fedrus wrth gylchu'r dosbarth a phrocio unigolion er mwyn dyfnhau eu dealltwriaeth. Fodd bynnag, mewn lleiafrif o achosion, nid yw athrawon yn rhoi amser digonol i ddisgyblion ystyried a ffurfio eu hatebion ac maent yn ateb drostynt.

Mae'r mwyafrif o athrawon yn cynnig adborth buddiol ar waith disgyblion a chyngor pwrpasol iddynt ar sut i'w wella. Fodd bynnag, mae lleiafrif o athrawon yn cynnig sylwadau sy'n rhy arwynebol ac o werth cyfyngedig. Dim ond mewn lleiafrif o achosion mae athrawon yn sicrhau bod disgyblion yn ymateb yn gynhyrchiol i'w sylwadau.

Mae gan yr ysgol weithdrefnau addas ar gyfer olrhain cynnydd disgyblion. Mae'r rhain yn galluogi athrawon ac arweinwyr i dargedu cymorth gwerthfawr i ddisgyblion sydd mewn perygl o dangyflawni. Drwy adroddiadau interim ac adroddiad blynyddol llawn, mae'r ysgol yn rhannu gwybodaeth briodol gyda rhieni a gofalwyr am gyrhaeddiad eu plant. Fodd bynnag, mae cynnwys lleiafrif o adroddiadau yn rhy arwynebol.

Gofal, cymorth ac arweiniad: Rhagorol

Mae'r ysgol yn blaenoriaethu datblygiad personol disgyblion fel unigolion cyflawn, parchus a balch yn hynod lwyddiannus. Mae hyn yn cael effaith arwyddocaol ar safonau uchel iawn o ymddygiad, lles a medrau rhyngbersonol y disgyblion.

Mae cyfleoedd eang iawn i hybu iechyd a ffitrwydd, lles a datblygiad cymdeithasol a diwylliannol y disgyblion. Mae rhaglen addysg bersonol a chymdeithasol yr ysgol yn llawn gweithgareddau cyfoes a defnyddiol sydd yn helpu paratoi disgyblion at bob agwedd o fywyd. Er enghraifft, addysg rhyw a pherthynas, byw'n ddiogel a sut i fod yn ddinesydd da. Mae gan yr ysgol drefniadau llwyddiannus i hyrwyddo bwyta ac yfed yn iach. Mae'r ysgol yn cynnig darpariaeth arbennig er mwyn hyrwyddo gwerthoedd dinasyddiaeth dda a moesoldeb. Mae'r sesiynau boreol yn ateb gofynion statudol ar gyfer cyd-addoli ac yn cynnwys rhaglen eang o weithgareddau ysbrydol neu foesol diddorol ac ysgogol.

Mae gan yr ysgol brosesau gwrth-fwlio trwyadl sy'n cyfrannu'n dda at sicrhau amgylchedd gofalgar, cynhwysol lle mae rhan fwyaf o'r disgyblion yn teimlo'n ddiogel. Mae'r polisi hyrwyddo ymddygiad da yn hynod o effeithiol a chaiff ei gymhwyso'n fedrus ac yn sensitif gan y rhan fwyaf o athrawon. Mae'r ysgol yn cydweithio'n hynod o effeithiol gydag ystod eang o asiantaethau allanol er mwyn cefnogi lles, iechyd a datblygiad cymdeithasol disgyblion. Mae arweinwyr cynnydd a lles a'r swyddog presenoldeb yn monitro absenoldebauyn ofalus. Maent wedi datblygu cysylltiadau agos â rhieni er mwyn cynorthwyo cyfathrebu ac ymateb yn gyflym i unrhyw faterion sy'n codi. Mae trefniadau'r ysgol ar gyfer diogelu disgyblion yn bodloni gofynion ac nid ydynt yn destun pryder.

Derbynia'r disgyblion arweiniad a chyngor gwerthfawr a buddiol iawn wrth wneud penderfyniadau ar gyfer eu cyrsiau yn yr ysgol ac i'r dyfodol.

Mae trefniadau hynod o effeithiol ar gyfer adnabod, cefnogi a monitro anghenion dysgu ychwanegol disgyblion. Mae'r rhain yn cynnwys ystod helaeth o strategaethau a threfniadau effeithiol iawn i hyrwyddo a chefnogi lles, dysgu a datblygiad cymdeithasol disgyblion. Mae arweinwyr y maes hwn yn cynllunio darpariaeth ac ymyrraeth benodol a phwrpasol i unigolion gydag anawsterau. Mae trefniadau yn cynnwys grwpiau cefnogaeth ar gyfer meithrin hunan-hyder, gwella medrau cymdeithasol a bywyd a chodi hunan-ddelwedd. Nodwedd eithriadol o waith yr ysgol yw'r cyfleoedd gwerthfawr sydd ar gael i ddisgyblion ddatblygu iechyd meddwl cadarnaol trwy sesiynau ymlacio a sesiynau meddylgarwch wythnosol. Mae'r ddarpariaeth hon wedi cael effaith hynod o gadarnaol ar les disgyblion ar draws yr ysgol ac ar bresenoldeb disgyblion bregus. Mae arweinwyr yn arfarnu effeithiolrwydd ac effaith pob ymyrraeth yn ofalus iawn. Mae trefniadau ar gyfer adolygiadau statudol blynyddol disgyblion yn effeithiol iawn ac yn bodloni'r gofynion statudol yn llawn.

Mae'r ddarpariaeth ar gyfer addysgu, cefnogi a gofalu am ddisgyblion ag anawsterau dysgu dwys yn y ganolfan adnoddau yn ardderchog. Nodwedd eithriadol o hyn yw'r modd y mae'r staff yn sicrhau bod y disgyblion hyn yn integreiddio'n hynod o lwyddiannus i fywyd yr ysgol brif lif ac yn elwa'n llawn o'r cyfleoedd eang trawsgwricwlaidd sydd ar gael. Mae hyn yn cyfoethogi profiadau dysgu holl ddisgyblion yr ysgol.

Yr amgylchedd dysgu: Rhagorol

Mae Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf yn cynnig ethos Cymreig arbennig ac mae'r ysgol yn hyrwyddo ymdeimlad cryf o falchder ac uchelgais yn ei disgyblion. Mae hyn yn enwedig o ran yr ystod eang o brofiadau allgyrsiol gwerthfawr iawn sydd ar gael i'r holl ddisgyblion ac, yn arwyddocaol, o ran gweithgareddau corfforol a chreadigol.

Mae'r ysgol yn llwyddiannus wrth feithrin agweddau positif ei disgyblion tuag at ei gilydd ac at staff ar draws yr ysgol. Mae cymuned yr ysgol yn un hynod o groesawgar, cynhaliol a chyfeillgar ac mae hyn yn adlewyrchu'n gryf arwyddair yr ysgol, sef 'Coron gwlad ei mamiaith'.

Mae trefniadau cynhwysfawr a gofalus ar waith ar gyfer cynnwys disgyblion ag anawsterau dysgu neu anableddau corfforol ymhob agwedd o waith yr ysgol. Mae'r modd y mae disgyblion o'r ganolfan arbennig yn integreiddio i fywyd yr ysgol yn chwarae rhan bwysig wrth ddatblygu dealltwriaeth disgyblion o amrywiaeth.

Mae'r holl safle'n cael ei gynnal a'i gadw'n lân. Mae'r meysydd chwaraeon helaeth ac ardaloedd eraill o amgylch yr ysgol yn gwneud cyfraniad gwerthfawr at greu awyrgylch ysgogol arbennig.

Cwestiwn Allweddol 3: Pa mor dda yw'r arweinyddiaeth a'r rheolaeth?	Digonol

Arweinyddiaeth: Digonol

Mae gan y pennaeth weledigaeth glir i ddarparu addysg gyflawn, cyfleoedd cyfartal a phrofiadau cyfoethog yn yr iaith Gymraeg, mewn awyrgylch Gymreig a chynhaliol. Caiff y weledigaeth hon ei choleddu'n gryf gan y rhan fwyaf o'r staff a'r disgyblion. Mae hyn wedi cyfrannu at sefydlu ethos gwaraidd sydd yn cefnogi defnydd yr iaith Gymraeg gan y disgyblion yn academaidd ac yn gymdeithasol. Fodd bynnag, nid yw arweinyddiaeth wedi llwyddo i gysoni ansawdd yr addysgu a'r asesu ar draws yr ysgol.

Yn ddiweddar, mae'r ysgol wedi diwygio'i threfn o gyfarfodydd llinell ac adrannol fel eu bônt yn canolbwyntio ar flaenoriaethau'r ysgol yn fwy effeithiol. Er bod mwyafrif y cofnodion o'r cyfarfodydd hyn yn canolbwyntio'n briodol ar faterion perthnasol, mae eu hansawdd yn amrywio'n ormodol. Mae lleiafrif o'r cofnodion hyn yn brin iawn o fanylion. Dim ond lleiafrif o gofnodion sydd yn cynnwys pwyntiau gweithredu ac yn dilyn i fyny ar weithredoedd blaenorol. Mae'r diffygion hyn wedi cyfyngu ar gynhwysedd rheolwyr i sicrhau atebolrwydd a chysoni arferion ar draws ac o fewn adrannau.

Yn eu cyfanrwydd, mae cyfrifoldebau'r uwch dîm arwain yn addas i ddiwallu blaenoriaethau'r ysgol. Fodd bynnag, nid yw rhychwant y cyfrifoldebau hyn wedi'i ddosrannu'n hafal. Mae gan y pennaeth a'r dirprwy bennaeth ormod o ddyletswyddau trwm ac mae cyfrifoldebau ychydig o'r uwch dîm arwain yn ysgafn ac yn cynnwys gormod o ddyletswyddau gweinyddol. Mae hyn yn cyfyngu ar yr amser sydd gan y pennaeth a'r dirprwy bennaeth i weithredu'n strategol.

Mae gan yr ysgol weithdrefnau rheoli perfformiad cadarn ac mae'r uwch arweinwyr yn delio'n briodol ag achosion o danberfformiad. Ceir targedau mesuradwy ac uchelgeisiol ar gyfer bron pob aelod o staff sydd yn cysylltu'n agos â blaenoriaethau'r ysgol gyfan. Mae rhaglen fuddiol o weithgareddau hyfforddi i ddiwallu anghenion datblygu proffesiynol y staff.

Mae'r ysgol wedi ymateb yn gryf i lawer o flaenoriaethau cenedlaethol, er enghraifft datblygu llythrennedd a Chymreictod yn arbennig. Fodd bynnag, nid yw'r arweinyddiaeth wedi bod yn ddigon llwyddiannus wrth hyrwyddo datblygiad medrau rhifedd a TGCh ar draws y pynciau.

Mae'r llywodraethwyr yn grŵp angerddol sydd â gafael gadarn ar arwyddocâd data perfformiad. Mae ganddynt gysylltiadau defnyddiol ag adrannau penodol ac maent yn ymwybodol iawn o'u llwyddiannau a'u heriau. Maent yn cynnig cefnogaeth gref i'r ysgol yn ogystal â chynnig her iddi wella, lle'n briodol.

Gwella ansawdd: Digonol

Mae'r ysgol wedi mireinio ei phrosesau hunanarfarnu a chynllunio ar gyfer gwella yn ddiweddar. Mae arweinwyr ar bob lefel yn deall y trefniadau newydd yn glir ac mae hyn wedi cyfrannu at arfarniad effeithiol a gonest o berfformiad ysgol-gyfan. Serch hynny, nid yw'r ysgol wedi mynd i ddigon o fanylder ynghylch y meysydd cyffredin i'w gwella mewn addysgu ar draws yr ysgol wrth hunanarfarnu.

Bellach, mae adroddiadau hunanarfarnu adrannol yn dilyn fformat cyffredin defnyddiol. Mae pob arweinydd canol yn defnyddio data perfformiad a thystiolaeth o fonitro gwersi a llyfrau yn briodol er mwyn adnabod cryfderau a materion gweithredu penodol. Fodd bynnag, mae lleiafrif yn hepgor rhai canfyddiadau pwysig. Er enghraifft, nid ydynt yn cynnwys gwybodaeth ynghylch perfformiad grwpiau penodol o ddisgyblion.

Mae gan yr ysgol galendr o weithgareddau sicrhau ansawdd priodol. Mae'r rhain yn cynnwys adolygiadau adrannol effeithiol, dadansoddiadau o ddata, arsylwadau gwersi a chraffu ar lyfrau. Fodd bynnag, mae diffygion yn y gweinyddu. Er enghraifft, nid oes dyddiadau penodol ar gyfer y gweithgareddau arfarnu. Nid oes gan arweinwyr ddarlun digon cynhwysfawr o ansawdd yr addysgu. Er bod arweinwyr yn craffu ar waith disgyblion yn rheolaidd, nid ydynt yn darparu adborth digon miniog ar y safonau a gyflawnir gan ddisgyblion yn eu llyfrau, ac ansawdd yr asesu.

Mae'r ysgol yn gwneud defnydd llwyddiannus o farn disgyblion mewn nifer o feysydd, trwy brif fforwm 'Llais y Disgybl' a'i is-bwyllgorau gwerthfawr fel Byw yn y Gymraeg, 'Eco' a 'ChyfarTaf'. Serch hynny, nid yw'r ysgol yn casglu barn rhieni yn ddigon aml.

Mae'r cynllun gwella ysgol yn ddogfen gynhwysfawr sy'n blaenoriaethu'r rhan fwyaf o'r meysydd i'w datblygu a adnabyddir trwy'r adroddiad hunanarfarnu. Fodd bynnag, nid yw'r pwyntiau gweithredu'n cynnwys digon o fanylder ar ddatblygu strategaethau ysgol gyfan i fynd i'r afael â meysydd allweddol i'w gwella, er enghraifft mewn addysgu.

Mae cynlluniau gwella adrannol yn cynnwys blaenoriaethau addas ar y cyfan ac yn adlewyrchu llawer o'r blaenoriaethau ysgol-gyfan. Mae'r cynlluniau'n drefnus ac yn cynnwys llawer o weithgareddau perthnasol. Serch hyn, nid yw'r meini prawf llwyddiant yn ddigon penodol ac ychydig iawn o dargedau meintiol sydd ynddynt. Yn ogystal, nid yw'r cynlluniau hyn yn cynnwys cerrig milltir i ganiatáu i arweinwyr werthuso cynnydd. Nid yw arweinwyr cynnydd yn hunanarfarnu nac yn cynllunio'n ffurfiol ar gyfer gwella.

Gweithio mewn partneriaeth: Da

Mae gan yr ysgol ystod eang o bartneriaethau gwerthfawr sy'n cyfoethogi profiadau disgyblion.

Mae trefniadau cadarn gydag ysgol gyfagos a choleg addysg bellach lleol yn sicrhau darpariaeth eang o gyrsiau gan gynnwys opsiynau galwedigaethol. Mae hyn yn sicrhau bod nifer dda o opsiynau ôl-16 cyfrwng Cymraeg ar gael i ddisgyblion. Mae trefniadau priodol ar gyfer sicrhau ansawdd y cyrsiau hyn.

Mae'r ysgol wedi sefydlu cysylltiadau buddiol gyda busnesau lleol. Mae cynrychiolwyr yn ymweld â'r ysgol ar ddiwrnodau gyrfaoedd er mwyn hybu medrau disgyblion, yn ogystal â chryfhau eu hymwybyddiaeth o fyd gwaith.

Mae disgyblion yn y chweched dosbarth yn elwa o'r berthynas gadarn rhwng yr ysgol a nifer o sefydliadau addysg uwch. Mae hyn yn cynnwys perthynas arbennig gyda'r Coleg Cymraeg Cenedlaethol sy'n darparu cymorth gwerthfawr i ddisgyblion sy'n dewis parhau â'u haddysg yn y Gymraeg.

Mae’r ysgol yn cydweithio’n effeithiol gydag ysgolion Cymraeg yr ardal i ddatblygu adnoddau, i rannu arfer da, ac i baratoi yn strategol ar gyfer diwygiadau i’r cwricwlwm. Mae gan yr ysgol bartneriaeth fuddiol gyda sefydliadau hyfforddiant cychwynnol i athrawon.

Mae perthynas gref rhwng yr ysgol a’i hysgolion cynradd partner yn sicrhau dilyniant da rhwng y cynradd a’r uwchradd. Mae gweithgareddau trosglwyddo gofalus a buddiol iawn yn sicrhau bod disgyblion yn ymgartrefu’n gyflym yn yr ysgol. Mae’r ysgol yn cydweithio’n effeithiol ag ystod o asiantaethau arbenigol i sicrhau cynnydd a lles disgyblion bregus, gan gynnwys unigolion ag anghenion dysgu dwys.

Mae’r ysgol yn cyfathrebu’n effeithiol gyda rhieni a gofalwyr.

Rheoli adnoddau: Da

Dros y tair blynedd diwethaf, mae’r ysgol wedi wynebu heriau cyllidol arwyddocaol yn dilyn cyfnod o ddatblygu ac ail-drefnu’r ddarpariaeth ar gyfer addysg Gymraeg yn lleol. Serch hynny, mae rheolaeth ariannol ofalus gan y pennaeth, y bwrsar, ynghyd â goruchwyliaeth agos y llywodraethwyr, wedi sicrhau bod yr ysgol mewn gwarged gyllidol. Mae’r ysgol wedi’i staffio’n briodol a dim ond ychydig iawn o athrawon sydd yn addysgu y tu allan i’w harbenigedd. Ceir trefniadau priodol i hyfforddi a chefnogi’r athrawon hyn.

Mae llawer o’r athrawon yn cymryd rhan weithredol mewn rhwydweithiau proffesiynol ag ysgolion eraill i ddatblygu’r cwricwlwm a chynhyrchu deunyddiau dysgu newydd. Mae’r rhain wedi bod yn llwyddiannus, yn enwedig wrth leihau’r baich o greu adnoddau ar gyfer manylebau newydd a rhannu arferion ag athrawon eraill. Mae gan yr ysgol weithgorau mewnol priodol. Mae ychydig o’r gweithgorau hyn yn cael effaith gadarnhaol ar fywyd yr ysgol, er enghraifft ar les ysbrydol disgylion.

Mae’r chweched dosbarth yn gost-effeithiol.

Gwna’r ysgol ddefnydd buddiol o’r grant amddifadedd disgyblion i gynorthwyo disgyblion penodol. Mae hyn wedi cael effaith gadarnhaol ar ddeilliannau disgyblion sy’n gymwys ar gyfer prydau ysgol am ddim.

Yng ngoleuni’r safonau a’r lefelau lles uchel, mae’r ysgol yn cynnig gwerth da am arian.

Atodiad 1

6814071 - Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf

Nifer y disgyblion ar y gofrestr	1165	
Disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim (PYDd) - cyfartaledd 3 blynedd	9.5	
Grŵp PYD	1	(PYD<=10%)

Cyfnod allweddol 3

	Ysgol				Cyfartaledd y teulu (2016)	Cyfartaledd Cymru (2016)
	2013	2014	2015	2016		
Nifer y disgyblion yng ngharfan Blwyddyn 9	217	206	147	170		
Yn cyflawni dangosydd pynciau craidd (DPC) (%)	84.8	91.3	91.2	92.9	91.1	85.9
Chwartel meincnod	3	2	3	3		
Saesneg						
Nifer y disgyblion yng ngharfan	217	206	147	170		
Yn cyflawni lefel 5+ (%)	90.8	91.3	93.2	95.3	93.2	89.2
Chwartel meincnod	3	4	3	3		
Yn cyflawni lefel 6+ (%)	53.0	59.7	60.5	70.6	59.5	56.2
Chwartel meincnod	3	3	3	2		
Cymraeg iaith gyntaf						
Nifer y disgyblion yng ngharfan	217	206	147	170		
Yn cyflawni lefel 5+ (%)	87.1	93.2	93.9	94.7	93.0	92.0
Chwartel meincnod	3	2	2	2		
Yn cyflawni lefel 6+ (%)	53.0	58.3	61.9	68.2	58.7	57.2
Chwartel meincnod	2	1	2	1		
Mathemateg						
Nifer y disgyblion yng ngharfan	217	206	147	170		
Yn cyflawni lefel 5+ (%)	89.4	91.3	93.9	94.1	93.3	90.1
Chwartel meincnod	3	4	3	3		
Yn cyflawni lefel 6+ (%)	59.9	59.7	71.4	69.4	68.5	62.7
Chwartel meincnod	4	4	3	4		
Gwyddoniaeth						
Nifer y disgyblion yng ngharfan	217	206	147	170		
Yn cyflawni lefel 5+ (%)	90.8	96.1	96.6	97.6	96.6	92.8
Chwartel meincnod	4	3	3	3		
Yn cyflawni lefel 6+ (%)	65.4	46.6	76.9	73.5	65.4	62.9
Chwartel meincnod	2	4	2	3		

Mae'r dangosydd pynciau craidd (DPC) yn cynrychioli canran y disgyblion sydd wedi cyrraedd lefel 5 neu uwch mewn Saesneg neu Gymraeg (iath gyntaf), mathemateg a gwyddoniaeth gyda'i gilydd.

. yn dynodi nad yw'r eitem ddata yn ddilys.

* Gallai'r eitem hon ddatgelu gwybodaeth am unigolion, neu os nad yw'n ddigon trylwyr i'w chyhoeddi, os nad yw'n berthnasol neu os nad yw ar gael fel arall.

Mae'r chwartel meincnod yn cymharu perfformiad un ysgol â pherfformiad ysgolion eraill sydd â lefelau tebyg o ddisgyblion sy'n cael prydau ysgol am ddim (PYDd). Defnyddir PYDd yn ddirprwy ar gyfer difreintedd cymdeithasol mewn ysgolion. Mae hyn yn caniatáu am gymharu perfformiad ysgol â pherfformiad ysgolion eraill yn yr un categori PYDd ac a allai, felly, fod yn derbyn nifer tebyg o ddisgyblion o gefndiroedd difreintiedig.
Mae ysgol yn chwartel meincnod 1 ymhlith y 25% o ysgolion sy'n perfformio orau ac sydd â lefelau prydau ysgol am ddim sy'n debyg i'r ysgol hon. Felly, mae lefelau cyrhaeddiad yr ysgol yn uwch nag mewn llawer o ysgolion eraill â lefelau tebyg o ddisgyblion o gefndiroedd difreintiedig. Mae ysgol yn chwartel meincnod 4 ymhlith y 25% o ysgolion sy'n perfformio waethaf ac â lefelau prydau ysgol am ddim sy'n debyg i'r ysgol hon. Felly, mae lefelau cyrhaeddiad yr ysgol yn is nag mewn llawer o ysgolion eraill sydd â lefelau tebyg o ddisgyblion o gefndiroedd difreintiedig.
Caiff y meincnodau ar gyfer y Gymraeg eu cyfrifo gan ddefnyddio pob ysgol lle mae disgyblion yn dilyn cymwysterau Cymraeg mamiaith, ac maent yn seiliedig ar nifer yr ymgeiswyr. Nid ydynt yn cynnwys cymwysterau Cymraeg ail iaith.

6814071 - Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf

Nifer y disgyblion ar y gofrestr	1165	
Disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim (PYDd) - cyfartaledd 3 blynedd	9.5	
Grŵp PYD	1	(PYD<=10%)

Cyfnod allweddol 4

	Ysgol				Cyfartaledd y teulu (2016)	Cyfartaledd Cymru (2016)
	2013	2014	2015	2016		
Nifer y disgyblion 15 oed	207	224	219	205		
Canran y disgyblion 15 oed sydd:						
Wedi cyflawni trothwy lefel 2 yn cynnwys TGAU gradd A*-C mewn Saesneg neu Gymraeg iaith gyntaf a mathemateg	67.1	73.2	69.9	69.8	70.1	60.2
Chwartel meincnod	3	2	2	3		
Wedi cyflawni trothwy lefel 2	80.7	85.3	83.6	77.1	89.7	83.6
Chwartel meincnod	4	4	4	4		
Wedi cyflawni trothwy lefel 1	97.6	98.7	97.7	97.6	98.4	95.3
Chwartel meincnod	3	3	4	4		
Wedi cyflawni'r dangosydd pwnc craidd (DPC)	64.3	72.3	66.7	65.9	68.2	57.5
Chwartel meincnod	2	1	2	3		
Sgôr pwyntiau ehangach cyfartalog wedi'i chapio fesul disgybl	357.7	365.0	360.8	355.9	364.4	344.2
Chwartel meincnod	3	3	3	4		
Sgôr pwyntiau ehangach cyfartalog wedi'i chapio a mwy fesul disgybl	356.2	362.7	359.4	354.5	361.4	340.3
Chwartel meincnod	.	.	.	.		
Cyflawnwyd pump neu fwy o raddau TGAU A* -A	35.7	35.3	32.9	36.1	22.7	15.8
Chwartel meincnod	.	.	.	.		
Wedi cyflawni A*-C mewn Saesneg	79.2	79.0	77.6	75.6	76.6	69.3
Chwartel meincnod	2	2	3	4		
Wedi cyflawni A*-C mewn mathemateg	70.5	74.6	73.5	72.2	75.8	66.9
Chwartel meincnod	3	3	2	4		
Wedi cyflawni A*-C mewn gwyddoniaeth	73.9	92.9	74.0	73.2	84.6	82.3
Chwartel meincnod	4	2	4	4		
Nifer y disgyblion 15 oed a gofrestrodd ar gyfer Cymraeg iaith gyntaf:	202	221	215	201		
O'r rheini â geisiodd Cymraeg iaith gyntaf:						
Wedi cyflawni A*-C mewn Cymraeg iaith gyntaf	83.2	86.4	86.0	87.6	78.7	75.1
Chwartel meincnod	1	1	1	1		

Mae'n cynnwys yr holl gymwysterau a gymeradwywyd ar gyfer defnydd cyn-16 yng Nghymru.
Mae'n cynnwys canlyniadau ar gyfer disgyblion 15 oed, mewn ysgolion a gynhelir ac ysgolion annibynnol, a gyflawnwyd yn ystod y flwyddyn academaidd ac unrhyw arholiadau a gymerwyd ar oed cynharach. Oedrannau ar ddechrau'r flwyddyn academaidd.
Mae'r dangosydd pynciau craidd (DPC) yn cynrychioli canran y disgyblion sydd wedi cyrraedd lefel 2 neu uwch mewn Saesneg neu Gymraeg (iath gyntaf), mathemateg a gwyddoniaeth gyda'i gilydd.
Caiff y sgôr pwyntiau ehangach cyfartalog wedi'i chapio ei chyfrifo gan ddefnyddio'r 8 canlyniad gorau o'r holl gymwysterau a gymeradwywyd ar gyfer defnydd cyn-16 yng Nghymru ar gyfer pob disgybl.
Yn achos disgyblion sy'n cofrestru ar gyfer Cymraeg Iaith Gyntaf, defnyddir y radd orau ar gyfer Cymraeg iaith a llenyddiaeth. Enwadur y dangosydd yma yw'r disgyblion 15 oed a geisiodd arholiad Cymraeg Iaith Gyntaf, yn hytrach na chyfanswm yr holl ddisgyblion 15 oed.
. yn dynodi nad yw'r eitem ddata yn ddilys.
* Gallai'r eitem hon ddatgelu gwybodaeth am unigolion, neu os nad yw'n ddigon trylwyr i'w chyhoeddi, os nad yw'n berthnasol neu os nad yw ar gael fel arall.

Mae'r chwartel meincnod yn cymharu perfformiad un ysgol â pherfformiad ysgolion eraill sydd â lefelau tebyg o ddisgyblion sy'n cael prydau ysgol am ddim (PYDd). Defnyddir PYDd yn ddirprwy ar gyfer difreintedd cymdeithasol mewn ysgolion. Mae hyn yn caniatáu am gymharu perfformiad ysgol â pherfformiad ysgolion eraill yn yr un categori PYDd ac a allai, felly, fod yn derbyn nifer tebyg o ddisgyblion o gefndiroedd difreintiedig.
Mae ysgol yn chwartel meincnod 1 ymhlith y 25% o ysgolion sy'n perfformio orau ac sydd â lefelau prydau ysgol am ddim sy'n debyg i'r ysgol hon. Felly, mae lefelau cyrhaeddiad yr ysgol yn uwch nag mewn llawer o ysgolion eraill â lefelau tebyg o ddisgyblion o gefndiroedd difreintiedig. Mae ysgol yn chwartel meincnod 4 ymhlith y 25% o ysgolion sy'n perfformio waethaf ac â lefelau prydau ysgol am ddim sy'n debyg i'r ysgol hon. Felly, mae lefelau cyrhaeddiad yr ysgol yn is nag mewn llawer o ysgolion eraill sydd â lefelau tebyg o ddisgyblion o gefndiroedd difreintiedig.
Caiff y meincnodau ar gyfer y Gymraeg eu cyfrifo gan ddefnyddio pob ysgol lle mae disgyblion yn dilyn cymwysterau Cymraeg mamiaith, ac maent yn seiliedig ar nifer yr ymgeiswyr. Nid ydynt yn cynnwys cymwysterau Cymraeg ail iaith.

6814071 - Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf

Nifer y disgyblion ar y gofrestr	1165	
Disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim (PYDd) - cyfartaledd 3 blynedd	9.5	
Grŵp PYD	1	(PYD<=10%)

Cyfnod allweddol 4 - perfformiad disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim

	Ysgol				Cyfartaledd y teulu (2016)	Cyfartaledd Cymru (2016)
	2013	2014	2015	2016		
Nifer y disgyblion 15 oed sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim	12	12	22	19		
Canran y disgyblion 15 oed sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim sydd:						
Wedi cyflawni trothwy lefel 2 yn cynnwys TGAU gradd A*-C mewn Saesneg neu Gymraeg iaith gyntaf a mathemateg	41.7	33.3	36.4	42.1	42.5	35.5
Wedi cyflawni trothwy lefel 2	50.0	66.7	68.2	47.4	75.4	70.9
Wedi cyflawni trothwy lefel 1	100.0	91.7	90.9	84.2	96.3	92.1
Wedi cyflawni'r dangosydd pwnc craidd (DPC)	16.7	33.3	36.4	36.8	41.0	32.7
Sgôr pwyntiau ehangach cyfartalog wedi'i chapio fesul disgybl	279.3	299.3	285.0	266.8	326.2	311.1
Sgôr pwyntiau ehangach cyfartalog wedi'i chapio a mwy fesul disgybl	278.1	296.3	282.4	266.7	321.1	305.2
Cyflawnwyd pump neu fwy o raddau TGAU A* -A	8.3	8.3	0.0	0.0	6.0	4.5
Wedi cyflawni A*-C mewn Saesneg	41.7	33.3	54.5	36.8	55.2	47.1
Wedi cyflawni A*-C mewn mathemateg	50.0	33.3	40.9	42.1	51.5	43.6
Wedi cyflawni A*-C mewn gwyddoniaeth	25.0	83.3	36.4	52.6	67.9	71.7
Nifer y disgyblion 15 oed a gofrestrodd ar gyfer Cymraeg Iaith Gyntaf:	12	11	20	18		
O'r rheini â geisiodd Cymraeg iaith gyntaf: Wedi cyflawni A*-C mewn Cymraeg iaith gyntaf	50.0	63.6	75.0	61.1	51.4	50.9

Mae'n cynnwys yr holl gymwysterau a gymeradwywyd ar gyfer defnydd cyn-16 yng Nghymru.

Mae'n cynnwys canlyniadau ar gyfer disgyblion 15 oed, mewn ysgolion a gynhelir ac ysgolion annibynnol, a gyflawnwyd yn ystod y flwyddyn academaidd ac unrhyw arholiadau a gymerwyd ar oed cynharach. Oedrannau ar ddechrau'r flwyddyn academaidd.

Mae'r dangosydd pynciau craidd (DPC) yn cynrychioli canran y disgyblion sydd wedi cyrraedd lefel 2 neu uwch mewn Saesneg neu Gymraeg (iath gyntaf), mathemateg a gwyddoniaeth gyda'i gilydd.

Caiff y sgôr pwyntiau ehangach cyfartalog wedi'i chapio ei chyfrifo gan ddefnyddio'r 8 canlyniad gorau o'r holl gymwysterau a gymeradwywyd ar gyfer defnydd cyn-16 yng Nghymru ar gyfer pob disgybl.

Yn achos disgyblion sy'n cofrestru ar gyfer Cymraeg Iaith Gyntaf, defnyddir y radd orau ar gyfer Cymraeg iaith a llenyddiaeth. Enwadur y dangosydd yma yw'r disgyblion 15 oed a geisiodd arholiad Cymraeg Iaith Gyntaf, yn hytrach na chyfanswm yr holl ddisgyblion 15 oed.

. yn dynodi nad yw'r eitem ddata yn ddilys.

* Gallai'r eitem hon ddatgelu gwybodaeth am unigolion, neu os nad yw'n ddigon trylwyr i'w chyhoeddi, os nad yw'n berthnasol neu os nad yw ar gael fel arall.

6814071 - Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf

Nifer y disgyblion ar y gofrestr yn y chweched dosbarth 299

Cyfnod allweddol 5

	Ysgol				Cyfartaledd y teulu (2016)	Cyfartaledd Cymru (2016)
	2013	2014	2015	2016		
Nifer y disgyblion 17 oed	125	117	152	138		
Sgôr pwyntiau ehangach cyfartalog fesul disgybl	788.7	806.4	762.5	785.6	877.0	824.9
Nifer y disgyblion 17 oed sy'n sefyll cymwysterau cyfwerth â 2 Safon Uwch:	118	112	139	131		
O'r rheiny a gofnododd swm sydd gyfwerth â 2 gymhwyster Safon Uwch:						
Wedi cyflawni trothwy lefel 3	98.3	96.4	99.3	99.2	98.0	98.0
Wedi cyflawni 3 A*-A mewn arholiadau Safon Uwch neu gyfwerth	16.9	20.5	15.8	16.0	9.4	6.6
Wedi cyflawni 3 A*-C mewn arholiadau Safon Uwch neu gyfwerth	66.1	59.8	69.1	77.1	77.4	70.9

Yn cynnwys pob cymhwyster cydnabyddedig yng Nghymru.

Mae'n cynnwys canlyniadau ar gyfer disgyblion 17 oed, mewn ysgolion a gynhelir, a gyflawnwyd yn ystod y flwyddyn academaidd ac unrhyw arholiadau a gymerwyd ar oed cynharach. Oedrannau ar ddechrau'r flwyddyn academaidd.

Mae'r sgôr pwyntiau ehangach cyfartalog ar gyfer disgyblion 17 oed yn cynnwys yr holl gymwysterau a gymeradwywyd ar gyfer defnydd cyn-18 yng Nghymru.

Mae trothwy lefel 3 wedi'i seilio ar nifer y disgyblion 17 oed sy'n sefyll cymwysterau cyfwerth â 2 Safon Uwch.

. yn dynodi nad yw'r eitem ddata yn ddilys.

* Gallai'r eitem hon ddatgelu gwybodaeth am unigolion, neu os nad yw'n ddigon trylwyr i'w chyhoeddi, os nad yw'n berthnasol neu os nad yw ar gael fel arall.

Mae rhagor o wybodaeth ar gael o wefan Llywodraeth Cymru, Fy Ysgol Leol, yn y ddolen isod.
http://mylocalschool.wales.gov.uk/index.html?iaith=cym

Atodiad 2

Adroddiad boddhad rhanddeiliaid

Ymatebion i'r holiadur i ddysgwyr

Yn dynodi'r meincnod – mae hwn yn gyfanswm o'r holl ymatebion hyd hyn ers mis Medi 2010.

	Number of responses Nifer o ymatebion	Strongly Agree Cytuno'n gryf	Agree Cytuno	Disagree Anghytuno	Strongly disagree Anghytuno'n gryf	
I feel safe in my school	298	190	100	8	0	Rwy'n teimlo'n ddiogel yn fy ysgol.
		64%	34%	3%	0%	
		44%	51%	4%	1%	
The school deals well with any bullying	298	68	178	45	7	Mae'r ysgol yn delio'n dda ag unrhyw fwlio.
		23%	60%	15%	2%	
		25%	57%	15%	3%	
I have someone to talk to if I am worried	298	131	136	29	2	Mae gen i rywun i siarad ag ef/â hi os ydw i'n poeni.
		44%	46%	10%	1%	
		38%	52%	9%	2%	
The school teaches me how to keep healthy	298	66	157	68	7	Mae'r ysgol yn fy nysgu i sut i aros yn iach.
		22%	53%	23%	2%	
		23%	56%	18%	3%	
There are plenty of opportunities at school for me to get regular exercise	296	171	98	27	0	Mae digonedd o gyfleoedd yn yr ysgol i mi gael ymarfer corff yn rheolaidd.
		58%	33%	9%	0%	
		44%	45%	9%	2%	
I am doing well at school	298	107	167	22	2	Rwy'n gwneud yn dda yn yr ysgol.
		36%	56%	7%	1%	
		32%	61%	6%	1%	
The teachers help me to learn and make progress and they help me when I have problems	296	137	142	13	4	Mae'r athrawon yn fy helpu i ddysgu a gwneud cynnydd ac maent yn fy helpu pan fydd gen i broblemau.
		46%	48%	4%	1%	
		38%	55%	6%	1%	
My homework helps me to understand and improve my work in school	296	64	144	68	20	Mae fy ngwaith cartref yn fy helpu i ddeall a gwella fy ngwaith yn yr ysgol.
		22%	49%	23%	7%	
		20%	53%	22%	6%	
I have enough books and equipment, including computers, to do my work	291	149	121	20	1	Mae gen i ddigon o lyfrau, offer a chyfrifiaduron i wneud fy ngwaith.
		51%	42%	7%	0%	
		45%	46%	7%	1%	
Pupils behave well and I can get my work done	297	53	179	55	10	Mae disgyblion eraill yn ymddwyn yn dda ac rwy'n gallu gwneud fy ngwaith.
		18%	60%	19%	3%	
		10%	56%	27%	6%	
Staff treat all pupils fairly and with respect	297	104	132	48	13	Mae staff yn trin pob disgybl yn deg ac yn dangos parch atynt.
		35%	44%	16%	4%	
		28%	50%	17%	5%	

	Number of responses Nifer o ymatebion	Strongly Agree Cytuno'n gryf	Agree Cytuno	Disagree Anghytuno	Strongly disagree Anghytuno'n gryf	
The school listens to our views and makes changes we suggest	295	38 13%	154 52%	82 28%	21 7%	Mae'r ysgol yn gwrando ar ein barn ac yn gwneud newidiadau rydym ni'n eu hawgrymu.
		16%	53%	25%	5%	
I am encouraged to do things for myself and to take on responsibility	298	117 39%	160 54%	20 7%	1 0%	Rwy'n cael fy annog i wneud pethau drosof fy hun a chymryd cyfrifoldeb.
		35%	59%	5%	1%	
The school helps me to be ready for my next school, college or to start my working life	295	126 43%	125 42%	36 12%	8 3%	Mae'r ysgol yn helpu i mi fod yn barod ar gyfer fy ysgol nesaf, y coleg neu i ddechrau fy mywyd gwaith.
		35%	53%	10%	2%	
The staff respect me and my background	296	145 49%	138 47%	10 3%	3 1%	Mae'r staff yn fy mharchu i a'm cefndir.
		37%	53%	7%	2%	
The school helps me to understand and respect people from other backgrounds	296	141 48%	135 46%	16 5%	4 1%	Mae'r ysgol yn helpu i mi ddeall a pharchu pobl o gefndiroedd eraill.
		36%	55%	7%	1%	
Please answer this question if you are in Year 10 or Year 11: I was given good advice when choosing my courses in key stage 4	108	27 25%	63 58%	14 13%	4 4%	Atebwch y cwestiwn hwn os ydych ym Mlwyddyn 10 neu Flwyddyn 11: Cefais gyngor da wrth ddewis fy nghyrsiau yng nghyfnod allweddol 4.
		28%	51%	16%	5%	
Please answer this question if you are in the sixth form: I was given good advice when choosing my courses in the sixth form	106	37 35%	50 47%	13 12%	6 6%	Atebwch y cwestiwn hwn os ydych chi yn y chweched dosbarth: Cefais gyngor da wrth ddewis fy nghyrsiau yn y chweched dosbarth.
		28%	50%	16%	7%	

Ymateb i'r holiadur i rieni

Yn dynodi'r meincnod – mae hwn yn gyfanswm o'r holl ymatebion hyd hyn ers mis Medi 2010.

	Number of responses Nifer o ymatebion	Strongly Agree Cytuno'n gryf	Agree Cytuno	Disagree Anghytuno	Strongly disagree Anghytuno'n gryf	Don't know Ddim yn gwybod	
Overall I am satisfied with the school.	238	96	120	15	3	4	Rwy'n fodlon â'r ysgol yn gyffredinol.
		40%	50%	6%	1%		
		43%	50%	5%	2%		
My child likes this school.	238	120	107	10	0	1	Mae fy mhlentyn yn hoffi'r ysgol hon.
		50%	45%	4%	0%		
		46%	48%	5%	1%		
My child was helped to settle in well when he or she started at the school.	238	134	88	12	1	3	Cafodd fy mhlentyn gymorth i ymgartrefu'n dda pan ddechreuodd yn yr ysgol.
		56%	37%	5%	0%		
		51%	45%	4%	1%		
My child is making good progress at school.	238	99	109	23	3	4	Mae fy mhlentyn yn gwneud cynnydd da yn yr ysgol.
		42%	46%	10%	1%		
		45%	49%	5%	1%		
Pupils behave well in school.	238	68	112	20	8	30	Mae disgyblion yn ymddwyn yn dda yn yr ysgol.
		29%	47%	8%	3%		
		24%	60%	13%	4%		
Teaching is good.	238	61	138	17	4	18	Mae'r addysgu yn dda.
		26%	58%	7%	2%		
		34%	59%	6%	1%		
Staff expect my child to work hard and do his or her best.	236	107	108	13	1	7	Mae'r staff yn disgwyl i fy mhlentyn weithio'n galed ac i wneud ei orau.
		45%	46%	6%	0%		
		50%	46%	3%	1%		
The homework that is given builds well on what my child learns in school.	234	51	119	30	8	26	Mae'r gwaith cartref sy'n cael ei roi yn adeiladu'n dda ar yr hyn mae fy mhlentyn yn ei ddysgu yn yr ysgol.
		22%	51%	13%	3%		
		31%	56%	10%	3%		
Staff treat all children fairly and with respect.	237	71	105	32	4	25	Mae'r staff yn trin pob plentyn yn deg a gyda pharch.
		30%	44%	14%	2%		
		35%	52%	10%	3%		
My child is encouraged to be healthy and to take regular exercise.	237	94	96	18	4	25	Caiff fy mhlentyn ei annog i fod yn iach ac i wneud ymarfer corff yn rheolaidd.
		40%	41%	8%	2%		
		35%	56%	8%	1%		
My child is safe at school.	239	99	119	6	0	15	Mae fy mhlentyn yn ddiogel yn yr ysgol.
		41%	50%	3%	0%		
		42%	53%	4%	1%		
My child receives appropriate additional support in relation to any particular individual needs'.	232	68	85	13	2	64	Mae fy mhlentyn yn cael cymorth ychwanegol priodol mewn perthynas ag unrhyw anghenion unigol penodol.
		29%	37%	6%	1%		
		36%	52%	9%	3%		
I am kept well informed about my child's progress.	238	63	123	43	9	0	Rwy'n cael gwybodaeth gyson am gynnydd fy mhlentyn.
		26%	52%	18%	4%		
		34%	51%	13%	3%		

	Number of responses Nifer o ymatebion	Strongly Agree Cytuno'n gryf	Agree Cytuno	Disagree Anghytuno	Strongly disagree Anghytuno'n gryf	Don't know Ddim yn gwybod	
I feel comfortable about approaching the school with questions, suggestions or a problem.	237	92 39%	104 44%	29 12%	6 3%	6	Rwy'n teimlo'n esmwyth ynglŷn â gofyn cwestiwn i'r ysgol, gwneud awgrymiadau neu nodi problem.
		42%	48%	7%	2%		
I understand the school's procedure for dealing with complaints.	237	58 24%	89 38%	40 17%	4 2%	46	Rwy'n deall trefn yr ysgol ar gyfer delio â chwynion.
		30%	55%	12%	3%		
The school helps my child to become more mature and take on responsibility.	235	82 35%	112 48%	22 9%	1 0%	18	Mae'r ysgol yn helpu fy mhlentyn i ddod yn fwy aeddfed ac i ysgwyddo cyfrifoldeb.
		37%	56%	6%	1%		
My child is well prepared for moving on to the next school or college or work.	238	65 27%	81 34%	24 10%	6 3%	62	Mae fy mhlentyn wedi'i baratoi'n dda ar gyfer symud ymlaen i'r ysgol nesaf neu goleg neu waith.
		32%	55%	11%	3%		
There is a good range of activities including trips or visits.	237	90 38%	103 43%	36 15%	3 1%	5	Mae amrywiaeth dda o weithgareddau, gan gynnwys teithiau neu ymweliadau.
		36%	52%	10%	2%		
The school is well run.	239	88 37%	106 44%	18 8%	2 1%	25	Mae'r ysgol yn cael ei rhedeg yn dda.
		42%	50%	6%	2%		

Atodiad 3

Y tîm arolygu

Delyth Lloyd Gray	Arolygydd Cofnodol
Heledd Ffion Thomas	Arolygydd Tîm
Ceri Jones	Arolygydd Tîm
Sion Peters-Flynn	Arolygydd Tîm
Deris Davies Williams	Arolygydd Lleyg
Arwyn Williams	Arolygydd Cymheiriaid
Heather Lewis	Arolygydd Cymheiriaid
Rhodri Thomas	Enwebai

Copïau o'r adroddiad

Mae copïau o'r adroddiad hwn ar gael gan yr ysgol ac ar wefan Estyn (www.estyn.llyw.cymru)

Grwpiau blwyddyn, y Cyfnod Sylfaen a chyfnodau allweddol

Mae ysgolion yn defnyddio system gyffredin o rifo grwpiau blwyddyn o ddechrau addysg ysgol orfodol i 18 oed. Mae'r system hon yn pwysleisio pwysigrwydd parhad ac yn hwyluso cyfathrebu ymhlith ysgolion, cyrff llywodraethol, rhieni ac awdurdodau lleol.

Mae'r tabl canlynol yn nodi'r amrediad oedrannau sy'n berthnasol i bob grŵp blwyddyn. Er enghraifft, mae Blwyddyn 1 yn cyfeirio at y grŵp o ddisgyblion sy'n cyrraedd 6 oed yn ystod y flwyddyn academaidd, a Blwyddyn 13 yw'r grŵp blwyddyn sy'n cyrraedd 18 oed yn ystod y flwyddyn academaidd.

Cyfnod cynradd:

Blwyddyn	Meithrin	Derbyn	B1	B2	B3	B4	B5	B6
Oedrannau	3-4	4-5	5-6	6-7	7-8	8-9	9-10	10-11

Cyfnod uwchradd:

Blwyddyn	B7	B8	B9	B10	B11	B12	B13
Oedrannau	11-12	12-13	13-14	14-15	15-16	16-17	17-18

Mae'r Cyfnod Sylfaen a'r cyfnodau allweddol yn cwmpasu'r grwpiau blwyddyn canlynol:

Cyfnod Sylfaen	Meithrin, Dosbarth Derbyn, Blwyddyn 1 a Blwyddyn 2
Cyfnod allweddol 2	Blwyddyn 3 i Flwyddyn 6
Cyfnod allweddol 3	Blwyddyn 7 i Flwyddyn 9
Cyfnod allweddol 4	Blwyddyn 10 a Blwyddyn 11

Rhestr termau

Termau cyfnod allweddol 3

Y dangosydd pwnc craidd (DPC)

Mae cynnydd mewn dysgu trwy gyfnod allweddol 3 yn cael ei ddangos gan lefelau (lefel 1 i lefel 7 yn bennaf).

Mae'r dangosydd pwnc craidd yng nghyfnod allweddol 3 yn ymwneud â'r perfformiad disgwyliedig ym mhynciau craidd y Cwricwlwm Cenedlaethol:

- Saesneg neu Gymraeg [1]
- mathemateg
- gwyddoniaeth

Erbyn diwedd cyfnod allweddol 3, yn bedair ar ddeg oed, disgwylir i ddisgyblion gyrraedd lefel 5 a disgwylir i'r disgyblion mwy abl gyrraedd lefel 6 neu uwch.

Rhaid i ddisgyblion gyrraedd y lefel ddisgwyliedig o leiaf (lefel 5) yn y tri phwnc craidd er mwyn cyflawni'r dangosydd pwnc craidd.

Termau cyfnod allweddol 4 a'r chweched dosbarth

Dangosydd pwnc craidd (DPC)	Mae hyn yn ymwneud â'r perfformiad disgwyliedig mewn Cymraeg neu Saesneg, mathemateg a gwyddoniaeth, sef pynciau craidd y Cwricwlwm Cenedlaethol.
Teuluoedd o ysgolion	Crëwyd y rhain i alluogi ysgolion i gymharu eu perfformiad nhw â pherfformiad ysgolion tebyg ledled Cymru. Mae teuluoedd yn cynnwys naw ysgol arall y mae cyfrannau tebyg o ddisgyblion: yn gymwys i gael prydau ysgol am ddim, sy'n byw mewn 20% o'r ardaloedd mwyaf difreintiedig yng Nghymru, sydd ag anghenion addysgol arbennig ar gynllun Gweithredu gan yr Ysgol a Mwy neu ar ddatganiad ac y mae Saesneg fel iaith ychwanegol iddynt a'u caffaeliad yn llai na chymwys.
Lefel 1	Mae hyn yn gyfwerth â chymhwyster TGAU gradd D i G.
Trothwy Lefel 1	Mae hyn yn gyfwerth â phum cymhwyster TGAU graddau D i G.
Lefel 2	Mae hyn yn gyfwerth â chymhwyster TGAU gradd A* i C.

[1] Nid yw'r dangosydd hwn yn cynnwys cymwysterau Cymraeg ail iaith.

Trothwy Lefel 2 yn cynnwys Cymraeg[1] neu Saesneg a mathemateg	Mae hyn yn golygu dysgu sy’n gyfwerth â phum cymhwyster TGAU graddau A* i C yn cynnwys Cymraeg neu Saesneg a mathemateg.
Trothwy Lefel 2	Mae hyn yn golygu pum cymhwyster TGAU graddau A* i C neu gyfwerth.
Lefel 3	Mae hyn yn gyfwerth â chymhwyster Safon Uwch gradd A*-E.
Trothwy Lefel 3	Mae hyn yn gyfwerth â dau gymhwyster Safon Uwch gradd A* i E.
Sgôr pwyntiau cyfartalog ehangach	Mae hyn yn cynnwys yr holl gymwysterau a gymeradwywyd i’w defnyddio yng Nghymru yn yr oed perthnasol, er enghraifft, yn 16 neu’n 18 oed.
Sgôr pwyntiau ehangach wedi’i chapio	Mae hyn yn cynnwys yr wyth canlyniad gorau o’r holl gymwysterau a gymeradwywyd i’w defnyddio yng Nghymru yn 16 oed.
Grwpiau meincnodi	Caiff ysgolion eu rhoi mewn grwpiau gyda’i gilydd yn unol â chyfran y disgyblion sy’n gymwys i gael prydau ysgol am ddim er mwyn cymharu eu perfformiad nhw â pherfformiad ysgolion tebyg mewn dangosyddion gwahanol.
Deilliannau wedi’u modelu	Rhagfynegiad o berfformiad cymedrig ysgol yw hyn, yn seiliedig ar y berthynas ystadegol rhwng cyfran y disgyblion sy’n gymwys i gael prydau ysgol am ddim a dangosydd penodol.